

Ο εορταστικός λόγος προς τιμή της εθνικής επετείου κ. Ηλίας Αγγελάκος (εκπαιδευτικός του ΓΕΛ Λεβιδίου)

(κατά την δοξολογία στον Ι.Ν. Τιμίου Προδρόμου)

" Σεβασμιότητα, κύριοι εκπρόσωποι των Αρχών, κυρίες και κύριοι, αγαπητά μας παιδιά

Κάθε επετειακή εκδήλωση είναι μια ημέρα που μας δίνεται η ευκαιρία να σταματήσουμε να κοιτάζουμε το παρόν και να δούμε μέσα στο παρελθόν, για να ανακαλύψουμε τη μνήμη του μέλλοντος, ώστε να ζήσουμε ελεύθεροι .

Σήμερα έχει σημασία να δούμε το Έπος του 1940 όπως το διηγήθηκαν οι παππούδες και οι προπαππούδες μας που έζησαν εδώ, γιατί η ιστορία γράφεται κυρίως με το αίμα και την πένα των πολλών και των ανώνυμων.

Οι περισσότεροι από τους παππούδες μας κατετάγησαν στην IV Μεραρχία Πεζικού της Τρίπολης. Όσες έριδες υπήρχαν μέχρι τότε παραμερίστηκαν και οι στρατιώτες μας έφυγαν με το χαμόγελο στα χείλη μετά το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου του 1940. Όσοι έμειναν πίσω περίμεναν με αγωνία τα γράμματα από το μέτωπο, για να μάθουν τα νέα των παιδιών και των αγαπημένων τους. Τα γράμματα αυτά έρχονταν μετά από 15 μέρες. Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι από τη Βλαχέρνα Αρκαδίας σύμφωνα με μαρτυρίες έφυγαν 120 παιδιά..

Η μεραρχία ξεκίνησε από την Τρίπολη στις αρχές Νοεμβρίου. Μετακινήθηκε στο Ναύπλιο στις 19 Νοεμβρίου και από εκεί στην Καλαμπάκα.

Πεζοπορώντας έφτασε στα Γιάννενα στις 2 Δεκεμβρίου, όπου τέθηκε στη διοίκηση του Α΄ σώματος στρατού. Στις 6 Δεκεμβρίου 1940 προωθήθηκε στην περιοχή Καστάνιανη-Κεράσοβο. Αφού συνέτριψε την Ιταλική αντίσταση που συνάντησε στην περιοχή της Σούβλιανης, προέλασε βορειοδυτικά και τη νύχτα της 7ης Δεκεμβρίου 1940 μέσα σε σφοδρή χιονοθύελλα κατέλαβε την Δερβιτσάνη.

Στην είσοδό της εκτυλίχθησαν συγκλονιστικές στιγμές, καθώς 700 περίπου νέοι της Δερβιτσάνης υποδέχθηκαν τους Έλληνες στρατιώτες κρατώντας Ελληνικές σημαίες και ψάλλοντας το "Χριστός Ανέστη" και τον ελληνικό Εθνικό ύμνο.

Την επόμενη μέρα η Μεραρχία συνέχισε να κυνηγά τον εχθρό και τις πρώτες πρωινές ώρες της 8ης Δεκεμβρίου 1940 μπαίνει θριαμβευτικά στο Αργυρόκαστρο. Η είσοδος αυτή προκάλεσε νέα θύελλα ενθουσιασμού στους κατοίκους της πόλης ενώ την ίδια στιγμή χτυπούσαν χαρμόсуνα οι καμπάνες σε όλες τις πόλεις και τα χωριά.

Στις 15 Δεκεμβρίου η Μεραρχία διατάχθηκε να επιτεθεί και να καταλάβει το Τεπελένι. Εκεί παρά τις λυσσώδεις επιθέσεις των Ιταλών τα κατάφερε και στις 28 Δεκεμβρίου του 1940 η μάχη ολοκληρώθηκε, όταν η Μεραρχία κατέλαβε και το χωριό Νιβίτσα, όπου αιχμαλώτισε ένα ολόκληρο τάγμα 580 Αλπινιστών.

Οι απώλειες για την μεραρχία στο Τεπελένι ήταν τεράστιες. Συνολικά 15 αξιωματικοί και 252 στρατιώτες νεκροί, 38 αξιωματικοί και 843 στρατιώτες τραυματίες και 51 αξιωματικοί και 2650 στρατιώτες ακρωτηριασμένοι από κρυοπαγήματα ενώ πέθαναν 2800 άλογα και μουλάρια.

Στη μνήμη των Αρκάδων πεσόντων ο καθηγητής Αρχιτεκτονικής του ΑΠΘ Αργύρης Πετρονώτης έχει αναγείρει στην Τρίπολη από το 2004 ένα υπέροχο μνημείο, όπου καταγράφονται τα ονοματεπώνυμα, οι μονάδες, η ημερομηνία και η τοποθεσία θανάτων των ηρώων στην Αλβανία Τα ονόματα είναι χαραγμένα σε ορειχάλκινες πλάκες που βρίσκονται περιμετρικά ενός μνημείου που έχει δημιουργηθεί με πλάκες που έφερε ο κ. Πετρονώτης από την Αλβανία, όπου σκοτώθηκαν οι Αρκάδες ήρωες. Το υπέροχο αυτό μνημείο στην είσοδο έχει την επιγραφή

“ Αρκάδων προμαχώνας, δεινών επιδρομέων διαμφιοβητήσαν δύναμιν”

Οι Ιταλοί παρά τη μεγάλη αντιπίεση απέτυχαν να καταβάλουν την αντίσταση των Ελλήνων και στις 6 Απριλίου 1941 η Γερμανία, σύμμαχος της Ιταλίας, εισβάλει στην Ελλάδα από τα βόρεια μέσω της Βουλγαρίας.

Όπως μας περιγράφει χαρακτηριστικά ο κ. Χρήστος Κουτσούγερας από τη Βλαχέρνα, η ημερομηνία αυτή είναι χαραγμένη μέσα του, όπως τα ονόματα των νεκρών στα μάρμαρα. Ήρθαν, λείει, τότε τα στούκας τα Γερμανικά από το βορρά μέχρι κάτω το Ταίναρο να κάνουν ηλεκτροσόκ κι έριχναν βόμβες. Στην περιοχή μας έριζαν στον Άγιο Παντελεήμονα και στην Παναγίτσα.

Έτσι οι κατακτητές έφτασαν και στην Τρίπολη, όπου εγκατέστησαν το στρατηγείο διοίκησης της μεραρχίας Κάλιαρι στο Ξενοδοχείο Αρκαδία στην πλατεία Κολοκοιρώνη, στο Μανιζούνειο τους κοιτώνες των στρατιωτών, στο Ξενοδοχείο Σεμίραμις τη διοίκηση του 59ου Συντάγματος πυροβολικού, στο Μέγαρο του Μαλλιαρόπουλου την караμπινιερία, στα Σφαγεία τις ποινικές φυλακές, στα υπόγεια του Δικαστικού Μεγάρου τις φυλακές ενώ την πολυτελή έπαυλη του Τουρκοβασίλη επέλεξε ως κατοικία του ο διοικητής Κάρλο Τζελόζο.

Στις 2 Μαΐου 1941 Γερμανικά στρατεύματα κατευθύνονται προς την Βυτίνα Αρκαδίας. Εκεί λίγο έξω από τη Βυτίνα εμφανίστηκε μπροστά τους ένα 17χρονο αγόρι και τους είπε :
" Δεν θα μας σκλαβώσετε. Είμαι εδώ μόνος αλλά ολόκληρη η Ελλάδα ακολουθεί".

Οι Γερμανοί τον πυροβόλησαν και στη συνέχεια έλιωσαν το κεφάλι του.

Σε αυτό το περιστατικό συνοψίζεται όλο το Έπος του 1940, καθώς είναι μοναδική πράξη αντίστασης όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η θυσία του Πόταγα δεν πήγε χαμένη, καθώς ήταν η αφορμή χιλιάδες νέοι να καταταγούν στο ΕΑΜ και στον στρατιωτικό του βραχίονα , τον ΕΛΑΣ ενώ παράλληλα σχηματίζονται και άλλες αντιστασιακές οργανώσεις.

Στην περιοχή αντάρτες συχνά στήνουν ενέδρα σε Γερμανούς μοτοσικλετιστές. Μια από αυτές τις ενέδρες θα σταθεί η αφορμή για αντίποινα.

Στις 19 Ιουλίου του 1944 οι Γερμανοί θα κάψουν 180 σπίτια στο Λεβίδι και σε ολόκληρη την Βλαχέρνα.

Οι κάτοικοι της Βλαχέρνας θα δουν τα σπίτια τους και το βίος τους να καίγονται από τις κορυφές του Μαινάλου, όπου είχαν καταφύγει.

Οι μάχες που έδωσαν οι αγωνιστές θα συνεχιστούν και οι καταστροφές που προξένησαν στους κατακτητές θα συμβάλουν αποφασιστικά στην απελευθέρωση.

Ο Ελληνικός λαός κατέβαλε βαρύ φορτίο αίματος για την ελευθερία του. Οι νεκροί στη διάρκεια του πολέμου έφτασαν συνολικά τους 405.000 (θάνατοι από πείνα, εκτελεσμένοι, χιλιάδες που εξοντώθηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης) .

Το δέντρο της λευτεριάς ποτίστηκε με αίμα.

Ο Ελληνικός λαός και τότε, όπως και πάντοτε, αγωνίστηκε, για να κατακτήσει το δίκιο του.

Μπορεί, λοιπόν, να το επιβάλει παρά τις δυσκολίες.

Ο φασισμός ηττήθηκε από την αντίσταση του Ελληνικού λαού και την ομοψυχία των Ελλήνων.

Ο φασισμός ηττήθηκε κυρίως από τους ενωμένους εργάτες, αγρότες, τους νέους και τις νέες. Ο Ελληνικός λαός έδειξε ότι μπορεί παλεύοντας οργανωμένα να αποτινάξει τους τυράννους και να ζήσει ελεύθερος.

Κλείνοντας θα ήθελα να απευθυνθώ ειδικότερα στους νέους και στους μαθητές που βρίσκονται εδώ και να τους τονίσω δύο λόγια μόνο

1) Ο Ματθαίος Πόταγας ήταν ένας μαθητής όπως κι εσείς,

2) Οι παππούδες και οι προπαππούδες σας παρόλο που έζησαν τα πιο δύσκολα αυτά χρόνια κατάφεραν με τον αγώνα τους να γράψουν τις πιο ένδοξες σελίδες στην ιστορία της Ελλάδας.

Έτσι κι εσείς να προσπαθήσετε τις πιο δύσκολες στιγμές σας να κρατάτε την ψυχή σας όρθια και να μετατρέπετε την κρίση σε επιτυχία.

Τιμή και δόξα στους νεκρούς μας!
Τιμή και δόξα στους αγωνιστές της λευτεριάς!"